

ชื่อภาคินพนธ์ : คุณภาพชีวิตของสามเณร : ศึกษาเฉพาะกรณีสามเณรในเขตอำเภอ
เมืองจังหวัดสงขลา
ชื่อปริญญา : ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม)
ชื่อผู้เขียน : พระนิคม สัมคง
ปีการศึกษา : 2548

การศึกษาเรื่อง คุณภาพชีวิตของสามเณร : ศึกษาสามเณรในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา มีวัตถุประสงค์ 2 ประการ คือ 1) ศึกษาคุณภาพชีวิตของสามเณร และ 2) ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับระดับคุณภาพชีวิตของสามเณร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคือสามเณรที่อยู่ในวัดเขตอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา จำนวน 13 วัด โดยเจาะจงเลือกวัดที่มีสามเณรอยู่ตลอด สำหรับการเลือกตัวอย่างเลือกโดยบังเอิญจากกลุ่มสามเณรที่บวชมาแล้วไม่น้อยกว่า 1 เดือน จำนวน 150 รูป เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t -test และ F -test

ผลการศึกษา พบว่า สามเณรส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 16 ปีขึ้นไป บวชเพื่อจะศึกษาต่อ และบวชมาแล้ว 3-4 ปี ในวัดมีสามเณรในวัดประมาณ 21-30 รูป มีพระภิกษุในวัดประมาณ 6-10 รูป สามเณรส่วนใหญ่กำลังศึกษานักธรรมชั้นตรี และยังไม่ได้เรียนบาลี กำลังศึกษาสายสามัญคือชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดสงขลา และส่วนใหญ่ผู้ปกครองมีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท ผู้ที่ช่วยเหลือเวลาที่สามเณรเดือดร้อนคือ ญาติ สามเณรจะอยู่ในวัดที่มีกฎระเบียบน้อยถึงปานกลาง มีการช่วยเหลืองานวัด และส่วนใหญ่ไม่มีพระภิกษุที่ต้องดูแลคุณภาพชีวิตของสามเณรอยู่ในระดับดีค่อนข้างสูง มีค่าเฉลี่ย 3.08 จากคะแนนเต็ม 4

ผลการศึกษาพบว่าตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ อายุ จำนวนปีที่บวช การศึกษานักธรรม การศึกษาสายสามัญ จำนวนสามเณรในวัด จำนวนพระภิกษุ การจัดกิจกรรมของวัด และประสบการณ์การบริหารงานของเจ้าอาวาส สำหรับปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิต ได้แก่ การศึกษาบาลี ภูมิลำเนาก่อนบวช กฎระเบียบของวัด สถานที่ตั้งวัด และรายได้ของผู้ปกครอง

ข้อเสนอแนะ

T167984

1. สามเณรที่เข้าอาศัยอยู่ในวัดแต่ละวัดจะต้องปฏิบัติให้ได้ 3 อย่างเป็นอย่างน้อย

1. ตั้งใจศึกษาเล่าเรียนทั้งนักธรรม บาลี และสาขาสัมณ 2.ปฏิบัติตามพระธรรมวินัยและกฎระเบียบของวัด 3. มีน้ำใจช่วยเหลืองานในวัด

2. วัดที่รับสามเณรเข้าไปอยู่ จะต้องมีความพร้อมในการส่งเสริมและดูแล โดยเฉพาะการจัดระบบดูแลอย่างทั่วถึง และมีกองทุนสำหรับส่งเสริมในด้านต่าง ๆ

3. กรมศาสนา หน่วยงานของรัฐและที่เกี่ยวข้อง ควรให้ความสำคัญและสนับสนุนจัดตั้งองค์กรดูแลสามเณรเหมือนกับองค์กรดูแลเด็ก เพราะจำนวนสามเณรเป็นตัวบ่งบอกถึงความมั่นคงและความเสื่อมของพระพุทธศาสนา

ABSTRACT

T167984

Title of Research Paper : Quality of Life of Buddhist Novices : A Case Study of the Novices in Muang District, Songkhla Province

Author : Phra Nikhom Sumkhong

Degree : Master of Arts (Social Development)

Year : 2005

The purpose of the study was twofold : 1) to find out the quality of life of Buddhist novices, and 2) to identify the factors related to their quality of life. The sample group consisted of 150 novices in Muang District, Songkhla Province. These novices were purposively selected from those who were in the novice state for at least one month. A questionnaire was employed to collect the data which were analyzed by using frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test and F – test.

Findings : Most novices were 16 years old or more. They were ordained because they wanted to continue their education. They were in novice state for 3 -4 years. There were 21 -30 novices in a temple and 6 -10 monks in that temple. Most novices were studying for a Bachelor's degree in Dharma and had not studied the Bali language yet. They were in secondary school on the formal education system. Their hometowns were in Songkhla Province and their parents earned an income of lower than 5,000 baht a month. Those who helped them in times of financial difficulty were their relatives. They followed the temple's rules and regulations at a moderate level. They participated in the temple's work. Most did not have to attend to any work. Their quality of life ranged from rather high to high ($\bar{x} = 3.08$ out of 4).

The variables significantly related to the novices' quality of life were age, number of years in the novice state, Dharma educational level, formal education level, number of novices in the temple, number of monks in the temple, joining the temple's activities, and the abbot's experience in administration. In contrast, the variables that had

no relationship with their quality of life were studying the Bali language, hometown before ordination, following the temple's rules and regulations, location of the temple, the parents' income the control system and the availability of funds for different purposes.

Recommendations :

1. The novices in each temple must do the following : (1) Studying Dharma, Bali and formal education, (2) Following the Buddhist teachings and the temple's regulations, (3) Willingness to carry out the temple's activities.

2. The temple which accept the novices must be ready to look after them will and must have funds to promote them in different ways.

3. The department of Religions and other related government agencies should support the establishment of an organization to look after novice, like an organization that looks other children because the number of novices indicates the security or degradation of Buddhism.